

Motion till riksdagen 2007/08:T432

av **Jessica Polfjärd och Tomas Tobé (m)**

Bolagisering av Banverkets divisioner före 2010

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att påskynda bolagisering av Banverket Produktion och Banverket Projektering.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det ur konkurrenssynpunkt vore bättre att vid en bolagisering dela Banverket i flera mindre enheter.

Motivering

Sverige har en lång tradition av statliga verksamheter som inte tillåts dra nytta av den fria marknadens fördelar. Det stora problemet ligger framför allt i avsaknaden av konkurrens.

En utredning pekar på möjligheten att bolagisera Banverket Projektering den 1 januari 2009 men för även fram argument till varför Banverket bör invänta den pågående konkurrensutsättningen, som beräknas vara färdig 2011–2012, innan eventuell bolagisering av divisionen Produktion görs. Banverket borde dock bolagiseras i en snabbare takt än den uttalade.

I Banverkets inställning till utredningen går visserligen att utläsa en positiv ansats till mål om bolagisering men den är klart avvaktande. Sammantaget ger Banverket en bild som inte är förenlig med bilden av en helt konkurrensutsatt verksamhet och dess roll som både beställare och utförare står uppenbart i motsättning till viljan att ha transparens och sunda konkurrensvillkor. Att tidigarelägga konkurrensutsättningen av verket torde i allra högsta grad vara möjlig och att det sker senast under år 2010.

En grundläggande tanke är naturligtvis att bli mer effektiv både vad beträffar kärnverksamhet samt lönsamhet. Att ställa höga krav på leverantörer blir

Fel! Okänt namn på

en förutsättning och vi tror starkt på att en verksamhet som får konkurrera fritt blir mer stringent i sitt utövande.

Banverket ska lägga fokus på sin egentliga uppgift, nämligen att ansvara för Sveriges järnvägar. Ansvarsområdet innebär att driva utvecklingen inom järnvägssektorn, bistå riksdag och regering i järnvägsfrågor, ansvara för förvaltning och drift av statens spåranläggningar, samordna rikets järnvägstrafik samt stödja forskning och utveckling inom området.

Under vilka strukturella former detta sker ska inte påverka målsättning eller resultat. Man arbetar med samma mål oavsett vilka ramar bolaget drivs inom.

Det finns exempel på hur obalanser på marknaden skapas trots att Banverket sedan tidigare har en uttalad målsättning att successivt konkurrensutsätta sin verksamhet. Mer än hälften av Banverket Produktions totala uppdrag 2005 kom från direkttilldelade projekt, dvs. uppdrag utan konkurrensutsättning. Risken är uppenbar att vinsten på dessa projekt subventionerar den mer konkurrensutsatta verksamheten, vilket skapar osund konkurrens.

En annan negativ inverkan på marknaden är att Banverket Produktion och Banverket Industri slogs ihop 1 mars 2007 vilket tillsammans med dåliga förutsättningar för transparens och konkurrensvillkor skrämmer bort privata aktörer som är verksamma på den svenska marknaden idag.

En bolagisering av Banverket Produktion och Banverket Projektering skulle motverka de problem som idag föreligger och skapa en bättre konkurrenssituation, tydligare transparens mellan Banverkets olika enheter samt effektivisera verksamheten.

Därutöver bör hänsyn tas till ytterligare uppdelningar av Banverket. En översyn bör utvärdera om Banverket vid en bolagisering ska delas upp i ytterligare enheter för att undvika att det uppstår en alltför dominerande ställning på marknaden.

Stockholm den 4 oktober 2007

Jessica Polfjärd (m)

Tomas Tobé (m)